

ІНСТРУКЦІЯ

**щодо дій персоналу Харківського національного університету
радіоелектроніки при загрозі або виникненні надзвичайної ситуації в
період воєнного стану в Україні.**

1. Загальні положення.

1.1 Ця інструкція розроблена відповідно до наказу ДСНС № 302 від 19.03.2024р., наказу ректора від 17.06.2025 р. № 190 , ст. 130 Кодексу цивільного захисту України, (№ 5403-V1 від 02.11.2013 р.), введеного в дію 31.07.2013р., Постанови КМУ від 09.01.2014 р. № 11 Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту, вимог листа Міністерства освіти і науки України від 28.04.14р. № 01/02-160 щодо заходів та дій в університеті при загрозі або виникненні надзвичайної ситуації (НС) та наказу МОН України № 589 від 18.05.2023р.

1.2 Залежно від наявної або прогнозованої обстановки з питань цивільного захисту та НС в університеті може бути встановлено один з трьох режимів функціонування об'єктової ланки функціональної або територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту:

- режим повсякденного функціонування;
- режим підвищеної готовності;
- режим надзвичайної ситуації в період проведення воєнного стану в Україні.

2. Характеристика можливої обстановки в районі університету при виникненні надзвичайної ситуації.

Надзвичайна ситуація - порушення нормальних умов життя та діяльності людей на об'єкті або території в наслідок аварії, катастрофи, стихійного лиха або інших джерел небезпеки, які можуть призвести до загибелі, травм людей або значним матеріальним збиткам.

Зона зараження - це територія, яка заражена радіоактивними, хімічними або біологічними речовинами, а також зона впливу не техногенного характеру: пожежі, неспровоковані вибухи, раптове руйнування споруд, аварії на інженерних мережах і спорудах життєзабезпечення, також соціально-політичного та військового характеру.

В районі університету можливе виникнення широкого спектра небезпечних процесів і явищ техногенного та природного походження. Крім того, можливі дії військового характеру, за яких виникають другорядні фактори враження населення, а саме: пожежі, дія різних хімічних речовин, руйнування конструкцій споруд.

На території університету забезпечення природно-техногенної безпеки населення є основним фактором захисту, який забезпечує адміністрація та штаб цивільного захисту населення університету.

У разі виникнення різних надзвичайних ситуацій, які можуть бути спричинені у м. Харкові та в районі університету, вмілі та ефективні дії співробітників можуть забезпечити мінімальні людські та матеріальні втрати. Коротка характеристика можливих надзвичайних ситуацій в Харківській області, у Шевченківському районі міста та на території університету:

Ураган – вітер руйнівної сили і великої тривалості, швидкість якого більше 32м/с.

Смерч – сильний (малий за масштабами) вихор, діаметром до 1000 м, в якому повітря обертається з швидкістю до 100 м/с, що має велику руйнівну силу.

Шквал – різке нетривале посилення вітру до 20-30 м/с і більше, що супроводжується зміною його напрямку, яке поєднано з конвекційними процесами.

Протяжний дощ – рідкі атмосферні опади, що випадають безперервно або на протязі декількох діб, що можуть визвати повінь, затоплення і підтоплення.

Гроза – атмосферне явище, що пов'язане з розвитком сильних купчастих хмар, що супроводжується багатократними електричними розрядами між хмарами і земною поверхнею, звуковими явищами, сильними опадами, нерідко градом.

Град – атмосферні осадки, що випадають в теплу пору року, у вигляді цільного льоду діаметром від 3 мм до 15 см, звичайно разом із зливами при грозі.

Ожеледь – шар цільного льоду, що утворюється на земній поверхні, на предметах при намерзанні переохолоджених крапель дощу або туману.

Сильний снігопад – тривале інтенсивне випадання снігу, що призводить до значного погіршення видимості і перешкоджає руху транспорту.

Пожежа – неконтрольований процес горіння, що виникає стихійно або внаслідок зверхнього відношення людей до вогню, або недотримання правил техніки безпеки при виконанні газозварювальних робіт.

Епідемія – масове, прогресуюче за часом і в просторі в межах визначеного району розповсюдження інфекційної хвороби людей, яке значно перевищує звичайно зареєстрований на даній території рівень захворювання.

Епізоотія – широке поширення заразної хвороби тварин за короткий проміжок часу, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на відповідній території.

Загроза хімічного зараження при аварії на потенційно небезпечних об'єктах, при перевозках хімічно – небезпечних речовин.

Загроза радіоактивного зараження при аваріях на АЕС.

Руйнування або пошкодження житлових та адміністративних будівель/територій внаслідок обстрілу або проведення воєнних дій.

3. Порядок оповіщення адміністрації та персоналу університету при загрозі виникнення надзвичайних ситуацій.

Відомості про джерела НС і характер їх дії до університету подають районні державні адміністрації, міські ради.

Оповіщення про виникнення НС на об'єкті ХНУРЕ проводиться адміністрацією університету на чолі із відділом цивільного захисту (ЦЗ), керівниками органів управління, оповіщення і зв'язку за розробленою завчасно схемою, затвердженою ректором — начальником ЦЗ ХНУРЕ.

Адміністрація університету (ректор, проректори, декани факультетів) у неробочий час оповіщаються за допомогою телефонного зв'язку.

Незалежно від обставин оповіщається також решта персоналу університету.

У робочий час персонал університету оповіщається про виникнення НС за телефоном згідно з розробленою схемою.

4. «УВАГА ВСІМ!» - це головний сигнал цивільного захисту, після якого негайно приводяться у готовність гучномовні, радіотрансляційні та телевізійні приймачі для прослуховування початкового повідомлення на кожний випадок виникнення НС.

Інформація передається протягом 5 хвилин після подачі звукових сигналів (сирени, гудки та таке інше).

Після повідомлень про НС готуються розпорядження начальника ЦЗ об'єкта, які стосуються конкретної надзвичайної ситуації та відповідних дій відділу ЦЗ і невоєнізованих формувань університету.

Співробітники університету повинні уважно слухати інформацію про НС, а також про порядок дій при надзвичайній ситуації.

Сигнал «УВАГА ВСІМ!» має наступні види інформації:

	На мирний час	На особливий період
1	Аварія на атомній електростанції	Повітряна тривога
2	Аварія на хімічно-небезпечному об'єкті	Закінчення повітряної тривоги
3	Про можливу повінь (затоплення)	Загроза хімічного зараження
4	Про штормове попередження	Загроза радіоактивного зараження
5	Пожежа	Загроза біологічного зараження
6	Ураган, гроза, шквал	Загроза терористичних актів
7		Загроза воєнного нападу, вибухи, пошкодження будівель.

Кожен співробітник університету повинен знати сигнали оповіщення цивільного захисту та вміти правильно поводитись при загрозі надзвичайної ситуації та в умовах дії НС.

При виявленні НС необхідно негайно викликати рятувальні служби або підрозділи МНС: подзвонити за телефоном **101** або **112** і подати сигнал місцевій команді ЦЗ.

5. Порядок укриття персоналу у захисних спорудах цивільного захисту.

На випадок виникнення НС, пов'язаної із загрозою або початком забруднення повітря хімічно-небезпечними чи радіоактивними речовинами, а також воєнними діями, всі працівники університету підлягають укриттю в захисній споруді, яка розташована в корпусі «І-6» (вхід з внутрішнього двору корпусу «І-6»).

Також перевіряється кількість евакуйованих, які направляються у безпечні місця, а саме: станція метро «Наукова», «Ботанічний сад», підвальні приміщення корпусу «І-6», корпусу «Б», та гуртожитків №№ 1, 3, 4, 5, 6.

Для термінового укриття працівників у разі забруднення хімічно-небезпечними речовинами використовується приміщення, яке герметично закривається (захисне укриття № 76018 у підвальному приміщенні корпусу «І-6»). Перебування в цьому приміщенні можливо без подачі повітря протягом до 3-х годин. При отриманні інформації про радіоактивну небезпеку працівники укриваються у підвальних приміщеннях корпусу «Б» та гуртожитків № 1, 3, 4, 5, 6 та на станціях метро «Наукова», «Ботанічний сад».

6. Порядок видачі співробітникам університету засобів індивідуального захисту, що є у наявності в ХНУРЕ та їх характеристика.

Видача співробітникам університету засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) проводитиметься у кімнаті № 111-В, що знаходиться на І-му поверсі корпусу «І-6», а також у захисному укритті № 76018 (бомбосховище у корпусу «І-6»). При виникненні надзвичайної ситуації за рішенням начальника штабу ЦЗН ХНУРЕ для захисту органів дихання будуть видані ЗІЗ.

В першу чергу засоби індивідуального захисту видаються членам комісії з надзвичайних ситуацій, членам евакуаційної комісії, медичної служби, служби оповіщення та зв'язку, аварійно - технічної служби, служби оповіщення, енергопостачання та зв'язку, служби обслуговування захисних споруд та сховищ, протипожежної служби, служби громадського порядку, автотранспортної служби, а також членам диспетчерської служби. ЗІЗ отримують керівники або їх заступники.

Начальники цивільного захисту структурних підрозділів університету або їх заступники за допомогою матеріально відповідальних та відповідальних за ЦЗН цих підрозділів отримують ЗІЗ у відповідності до списків співробітників, які реально працюють, з урахуванням розміру для кожної особи. Такі списки мають бути у кожному структурному підрозділі, а також в штабі ЦЗН (другий примірник).

Працівник, який отримав ЗІЗ, повинен провести підбір, перевірити його стан

та мати його при собі або на робочому місці.

Після ліквідації надзвичайної ситуації засоби індивідуального захисту здаються на склад штабу цивільного захисту матеріально відповідальною особою або відповідальним за ЦЗН структурного підрозділу університету.

7. Порядок виділення автомобільного транспорту для проведення евакуаційних заходів.

При проведенні негайної евакуації персоналу з небезпечних зон, а також при виникненні небезпечної ситуації в університеті залучається увесь наявний службовий та особистий транспорт працівників, які повинні надавати його у розпорядження адміністрації для негайної евакуації із небезпечної зони відповідно до вимог наказу в.о. ректора університету від 04.03.2024 р. № 64 за списком автотранспортної служби на базі транспортної дільниці ХНУРЕ. Місце подачі та посадка в автотранспорт буде проводитись на вулиці Серповій та на проспекті Науки напроти входів до університету. Маршрут слідування вказується адміністрацією Шевченківського району Харківської міської ради.

8. Вимоги до персоналу щодо додержання протиепідемічних заходів при загрозі розповсюдження особливо небезпечних інфекційних захворювань.

При виникненні на території університету або поблизу нього небезпеки розповсюдження особливо небезпечних інфекційних захворювань всі працівники повинні суворо дотримуватись вимог санітарно-епідеміологічної служби щодо проведення термінової профілактики та імунізації, ізоляції та лікування виявлених хворих. Співробітники, які прибули на роботу, повинні дотримуватись режиму, проходити санітарну обробку, дезінфекцію або зміну одягу у підвальному приміщенні корпусу «І». Водії транспортних засобів повинні здійснювати спеціальну обробку автотранспорту на території транспортної дільниці, а також виконувати інші вимоги та заходи, які перешкоджають розповсюдженню особливо небезпечних інфекційних захворювань.

9. Заходи щодо зберігання матеріальних цінностей під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Всі співробітники університету повинні вжити необхідних заходів щодо зберігання матеріальних цінностей під час загрози виникнення надзвичайних ситуацій, а також під час дії НС. У період проведення заходів щодо захисту від наслідків надзвичайних ситуацій необхідно забезпечити охорону майна та обладнання університету.

Відповідальність за організацію охорони покладається на начальника відділу відеоспостереження та охорони університету.

10. Особливості дій працівників при деяких надзвичайних ситуаціях.

При загрозі ураження хімічно небезпечними речовинами всі співробітники, які знаходяться на території університету.

Вентиляційні установки та кондиціонери терміново вимикаються, зачиняються вікна, двері, квартирки, приміщення герметизуються. Вихід із будівлі й вхід до неї припиняється до особливого розпорядження адміністрації університету.

Працівникам видаються засоби індивідуального захисту, одночасно приймаються заходи щодо забезпечення або виготовлення ватно-марлевих пов'язок.

Призначаються відповідальні:

- начальник господарського відділу університету за забезпечення герметизації приміщень;

- заступник начальника ЦЗ та матеріально відповідальний відділу ЦЗН за забезпечення працівників засобами індивідуального захисту.

У разі виявлення хімічно небезпечних речовин у приміщенні працівники повинні покинути це приміщення через переходи із корпусу «І-б» - укриття № 76018, укриття корпусів «Д», «В» або, з дозволу адміністрації, залишити зону забруднення. Виходити з неї необхідно лише у засобах індивідуального захисту і рухатися у напрямку перпендикулярному

напрямку вітру.

При виникненні пожежі на території університету всі співробітники зобов'язані суворо виконувати вимоги інструкції з пожежної безпеки. Евакуація повинна проводитися згідно з планом евакуації на територію стадіону університету.

Відповідальність за дотримання заходів пожежної безпеки та організацію дій персоналу при загрозі або виникненні пожежі покладається на інспектора з пожежної безпеки.

При радіоактивному забрудненні або загрозі забруднення території університету всі співробітники повинні уважно слідкувати за модними повідомленнями управління з питань надзвичайних ситуацій, яке передається за допомогою радіо і телебачення після попереджувального сигналу «Увага всім», за інформацією інших засобів масової інформації про обстановку в місті. Необхідно суворо виконувати рекомендації щодо захисту від радіаційного забруднення.

Заступник начальника відділу ЦЗ організує на території університету контроль за радіаційною обстановкою за допомогою дозиметра ДП-5А та постійно інформує про результати вимірювань адміністрацію університету, а також Управління з питань надзвичайних ситуацій.

При перевищенні межі допустимих норм опромінення зорганізується облік доз опромінення. Відповідальний за цей облік — начальник контролю радіаційного та хімічного зараження в університеті.

Скорочується до мінімуму вхід до будівлі та вихід з неї.

Контроль за дотриманням режиму поведінки й роботи працівників, який дозволяє максимально знизити наслідки радіаційного опромінення, покладається на начальника відділу ЦЗ університету.

При загрозі або виникненні на території університету катастрофічних стихійних лих ректор — начальник ЦЗ університету повинен припинити роботу та навчальний процес, виконати необхідні протипожежні заходи, відімкнути від електромережі електрообладнання, підготуватися до евакуації

або вивезення у безпечні місця найбільш цінних матеріальних засобів.

Контроль за обстановкою на території університету при стихійних лихах та вжиття заходів щодо захисту персоналу покладається на заступника начальника ЦЗ університету — проректора з АГР.

При військовій загрозі усі співробітники, що працюють, приховуються у захисному укритті № 76018 корпусу "І-6".

Якщо з'явилися постраждалі — надається первинна медична допомога. До надання первинної медичної допомоги залучається медперсонал, обслуговуючий ХНУРЕ.

Заступник начальника ЦЗ постійно слідкує за інформацією, що надається з Управління з питань надзвичайних ситуацій, щодо обстановки у місті та на території університету, а також доводить її до адміністрації, співробітників університету.

При надходженні анонімної інформації про загрозу терористичного акту на території університету або поблизу нього працівник, який її отримав, повинен терміново доповісти керівнику університету та у правоохоронні органи, після чого діяти відповідно до розпоряджень та рекомендацій.

Начальник відділу
цивільного захисту

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Serhii Horodetskyi', written over a faint, circular official stamp.

Сергій ГОРОДЕЦЬКИЙ